

VÁROS / ÉPÍTÉSZET - URBAN DESIGN

A specializációt hirdető tanszékek: Urbanisztika Tanszék

A specializáció felelős neve: Szabó Árpád DLA

A specializáció bemutatása

A specializáció a városi, települési térben megjelenő építész társadalom és környezet formáló szerepe köré fonódik. A tantervi program célja a városi-táji környezet hatásainak megismerése az arra való reagálási képességek fejlesztése, annak az építészeti látásmódnak az erősítése, amely képes segíteni, szolgálni a társadalmat, amely képes a klímaváltozás hatásait lefordítani cselekvésekre, beavatkozásokra. Az építészeti eszközökön túl olyan eszközök megismerése a cél - bigdata, IoT, housing policy, önkéntes munka, cohousing, zöldinfrastruktúra, tájépítészet, klímatudatos városi tér alakítás... - melyek lehetővé teszik, hogy mind rurális, mind regionális, mind városi térben a folyamatokat érdemben segítő tevékenységekre, építészeti alkotásra legyenek képesek a specializáción végzetek. Képesek legyenek a városi/települési térben zajló folyamatok kritikai megismerésére és ez alapján alkotásaikkal és átfogó stratégiai ismereteikkel érdemi változások elősegítésére.

Az Város/építészet specializációban zajló alkotói munka két alapvető jellemzője a szabadság és a kísérletezés. Itt - a kar más tanszékeiktől eltérően - nem az épület, hanem az emberi környezet épületeken túli területei állnak a tervezési stúdiók középpontjában. A tanszék feladata, hogy az építészhallgatók látókörét ne szorítsa merev határok közé, hanem minél tágabb területekre terjessze ki. Fontos tudatosítani, hogy az építész szemléletű gondolkodásnak helye van az épített környezet formálásának minden szintjén az épületek között közvetlenül megtapasztalható terektől a városrész- illetve tájleptékű rendszerekig.

Az épületen túlra történő pozicionálás egyszerre jelent térbeli és időbeli dimenziót. A térbeli dimenzióban a tervezés nem áll meg az épület fizikai határainál, hanem valójában ott kezdődik: milyen térbeli válaszokat lehet adni az épített környezet társadalmi, gazdasági és ökológiai kihívásaira? Az időbeli dimenzióban az épületen túli pozíció jelentése az, hogy a tervezés nem csak a beavatkozás megépülésére terjed ki, hanem hatásaira, arra az időszakra is, amikor a hétköznapi élet birtokba veszi, és továbbépíti azt.

Összetett térbeli problémákra árnyalt, kritikus és újszerű válaszokat keresünk, ezért a kutatáson alapuló alkotási folyamatokban tudatosan használunk minél szélesebb körű eszközöket a különböző tudományos diszciplínáktól a művészeti médiumokig.

Építészet és város egymástól elválaszthatatlan területek, melyek a specializációban városépítészeti (urban design) orientációval, de a hagyományos építészeti tervezésnél tágabb spektrumú, komplexebb megközelítéssel jelennek meg, szem előtt tartva az építészeti beavatkozások jelentőségét. Építve a tanszék urbanisztikai, művészeti és tudományos (PhD és DLA) hagyományaira olyan elméleti és alkalmazott, tervezéshez és tudományos szemlélethez is kötődő feladatokat helyezünk előtérbe, melyeken keresztül az építészeti és "városos" megközelítések szintetizálása és az együttműködés kultúrája is elsajátítható.

Tárgystruktúra (lásd táblázat később)

- A tervezési tárgyak köré szerveződő műhelyek mellett a specializáció törzsanyagát három kötelező tárgy adja, melynek felelősei a tanszék vezető oktatói és melyek a legfontosabb szakmai ismeretek átadását szolgálják. A törzsanyag tárgyai választhatóként más specializáció számára is elérhetőek.
- A törzsanyag tárgyai mellett, a specializáció hallgatóinak 3x3 kredit értékben kell elvégezniük a szakmai kötelezően választható csomagból tárgyakat. A köt.vál. csomag tárgyai meglévő tudástartalmakra épülő, új tantárgyak, melyek választható tárgyként minden specializáció számára elérhetőek.
- Kutatás és programalkotás: 7. és 9. féléves új tantárgyak, melyek kiemelt célja a tervezési feladatokhoz kapcsolódó kutatás és elemzés módszertani ismereteinek átadása.

A tervezési tárgyak (Tervezés, Komplex- és Diplomatervezés) sajátosságai

- A specializáció célja a környezetre reflektáló építész tervező készségek fejlesztése: a specializáció alapját képező tervezési tárgyak, kis léptékű környezetalakítástól, az épület léptéken keresztül, a tágabb környezeti beavatkozások (urban design) léptékéig kínálnak feladatokat. A tervezési feladatok általános jellemzője az a szemlélet, mely a tág társadalmi, kulturális, gazdasági, természeti és épített környezeti kölcsönhatásokat vizsgálva alakítja ki a konkrét építészeti beavatkozások igényeit és terveit, épület és/vagy egyéb környezetalakítási feladatok szintjén.
- Célunk a több-dimenziós városi térben megjelenő humán és mérnöki ismeretek integrálása a tervezési folyamatba, lehetőséget biztosítva a komplex- és diplomatervezés szintjén a szakági konzultációk kiegészítésére (közműtervezés, közlekedéstervezés), és új "szakágként" beemeljük a tájépítészetet.
- A feladatok része a komplex települési adottságok kutatása, elemzése, a tervezési folyamathoz igazítva.
- A tervezési tárgyakat és a specializációs tárgyakat általánosan jellemzi a projektszemlélet, vagyis a speciális tudástartalmakat adó tantárgyak gyakorlati feladatai beépülnek a 7, 8 és 9 félév tervezési tárgyaiba.
- Közös komplex műhelyek kialakításának lehetősége más specializációkkal tematikus megközelítések (ingatlanfejlesztés városi környezetben, környezettudatosság) alapján.

A specializáció révén létrejövő speciális tudástartalmak / kompetenciák:

- Komplexebb a környezetre reflektáló építész szemlélet / városi lépték kezelése, interdiszciplináris megközelítés / építész szerep a városépítészet megközelítésén keresztül / főépítési szemléletmód
- Masterplan / nagy(obb) komplexitású és léptékű tervezés (urban design)
- Városi-, települési és projekt léptékű fejlesztési program, koncepció- és stratégiaalkotási készségek
- Urbanisztikai szemléletű kutatói (PhD) és tervezői, alkotói (DLA) attitűd integrálása

A specializációban megjelenő szakmai jellemzők (tudományágak) a KKK 8.1 pont 3. bekezdésében felsoroltak közül

- Építész-mérnöki kötelező szakmai ismeretek: lakóépület-tervezés, közösségi épületek tervezése, tervezésmódszertan, várostörténet, településtervezés, építészetelmélet, környezettudatos építészet, építészeti informatika, komplex tervezés, diplomatervezés
- Kötelezően választható differenciált szakmai ismeretek: építőművészet, housing, közösségi épülettervezés, urbanisztika, településtervezés, építészetelmélet, ingatlanfejlesztés, környezettervezés, építészeti informatika, szolidáris építészet, építészeti akadálymentesség, építészeti szociológia, településüzemeltetés, integrált tervezés
- Kreatív készségfejlesztő, művészeti alapozó és műveltséget erősítő tantárgyak, humán és társadalomtudományi, valamint természettudományos, műszaki, gazdasági és jogi ismeretek és segédtudományok: informatika, szociológia, környeztpsychológia

A specializáció kötelező és kötelezően választható tantárgyai:

Tantárgy neve	Kr.	Tartalom címszavakban	Jellege a specializáción	Tervezett félév
Kutatás és programalkotás - korszerű technológiák	4	városi adatelemzés, mesterséges intelligencia, közösségi média elemzés, hálózat kutatási elméletek és gyakorlat	kötelező	7. félév
Tervezés	6	város, vidék, építészet - regionális identitás: táji léptékű vizsgálatok és építész beavatkozások	kötelező	7. félév
Városforma és térhasználat	3	idea és valóság, sűrűség és intenzitás, zártság és nyitottság, kortárs városi és téri elméletek és gyakorlat	kötelező	7. félév
Komplex tervezés	10	környezetérzékeny és komplex szemlélet; koncepcionálás – városépítészeti programtól épületig; társadalmi kérdések, városi klíma, fenntarthatóság	kötelező	8. félév
Fenntartható és élhető város	3	városok szerepe a klímaváltozásban, alapfogalmak, stratégiák, tervezési elvek és élhető lakókörnyezetek	kötelező	8. félév
Komplex tervezés 2.	10	környezetérzékeny és komplex szemlélet; épülettervezés a részletekig; fenntarthatóság	kötelező	9. félév
Városok, társadalmak	3	globális folyamatok, lokális hatások / S,M,L,XL / klíma / BIGDATA / egyenlőség, egyenlőtlenség, méltányosság / egyén, közösség, város / eszközök, szükségletek, lehetőségek	kötelező	9. félév
Kutatás és programalkotás - diploma	3	módszertani alapozás: elmélet és gyakorlat összekapcsolódása, koncepcióalkotás	kötelező	9. félév
Diplomatervezés	26	specializációs diploma: elmélet és gyakorlat összekapcsolása, környezetérzékenység és fenntarthatóság	kötelező	10. félév
Városi táj, kertépítészet, tájtervezés	3	léptékváltások: építészet és tájértelmezés, az urbanizált táj elméleti és gyakorlati problémái, szakmaközi párbeszéd szakági előadókkal, helyszínbejárások	kötelezően választható	7-9. félév
Magyar városok, településkultúra és városépítészet	3	várostartó, geopolitika, társadalom- és természetföldrajz, településhálózati viszonyok, morfológia - várostest, városszerkezet, beépítés változások, és mindezek egymáshoz való viszonya	kötelezően választható	8-10. félév
Urbanisztika: hálózatok, tudomány és működés	3	városműködtetés: elemzés, tervezés, menedzsment	kötelezően választható	8-10. félév
Város és idő / A városi örökség és megújítása	3	történeti beépítések kortárs megújítása; rehabilitáció; környezetérzékeny építés és bevezetés a városépítészet történetébe	kötelezően választható	7-9. félév
Környezet- és közterülettervezés	3	külső terek tervezése és fejlesztése, köztéri és közhasználatú építészet, táj-, közmű- és közlekedéstervezés alapjai	kötelezően választható	7-9. félév
Városi aktivizmus - közösségi kísérletek a városfejlesztésben	3	alulról jövő kezdeményezések, aktivizmus, közösségi finanszírozás, közösségi médiák, kis léptékű beavatkozások	kötelezően választható	7-9. félév

A specializáció félévekre bontott mintatanterve

7	8	9	10
Közgáz	Szabvál	Szabvál	Szabvál
Szabvál			
ÉTM2	Épgazd	Épjog	Diploma
Épszerk	Rajz	Műemlékv.	
	Kötvál műszaki	Kötvál műszaki	
Átvett tantárgy / pontosítás alatt	Átvett tantárgy / pontosítás alatt (ingatlan)	Kutatás és programalkotás - diploma	
Tantárgy / köt. vállal. csomag	Tantárgy / köt. vállal. csomag	Tantárgy / köt. vállal. csomag	
Városforma és térhasználat (kötelező)	Fenntartható és élhető város (kötelező)	Városok, társadalmak (kötelező)	
Kutatás és programalkotás - korszerű technológiák	Komplex (műszaki rész)	Komplex (műszaki rész)	
Tervezés	Komplex (tervezés)	Komplex (tervezés)	

A TT1 helyén születő kötelezően választható csoportba tervezett tantárgy fenti táblázat szerinti adatokkal

A meglévő TT1 tantárgy tematikája és jellege nem változik.

A specializáció átalakítása kapcsán megszűnő tantárgyak listája

Kortárs városépítéset; Kert- és tájtervezés; Magyar települések; Urbanisztika; Városépítés történet; Az akadálymentesség és egyetemes tervezés; Participáció, szimuláció, aktivizmus; Települési infrastruktúra; Helyteremtés és játékosítás